

EUROPOS KAIMYNYSTĖS POLITIKA:
POLITINIAI KLAUSIMAI

BENDRI INTERESAI IR BENDROS VERTYBĖS

Europos kaimynystės politika

ec.europa.eu/world/enp

Europos Komisijos
Išorės politikos
generalinis direktoratas
B – 1049 Briuselis
enp-info@ec.europa.eu

NF-30-08-052-LT-D

Pagalba Ukrainai migracijos klausimais

ES turi maždaug 500 kilometrų ilgio rytinę sieną su Ukraina. Be to, Ukraina ribojasi su trimis ne ES šalimis, įskaitant 1500 km ilgio sieną su Rusijos Federacija. Dėl to ji yra puiki neteisėtos migracijos tranzito šalis: 2007 m. į Ukrainą bandė patekti daugiau nei 30 000 neregistruotų migrantų, o tai labai didelė apkrova šalies ištekliams.

Ukrainos vidaus reikalų ministerija ir kitos valdžios institucijos kartu su Tarptautine migracijos organizacija (TMO) įgyvendina ES remiamą programą, kuria siekiama pagerinti vyriausybės gebėjimą valdyti migracijos srautus.

Siekiant padėti Ukrainai sukurti visapusę migracijos valdymo sistemą, pagal šią programą remiama įvairi veikla, pradedant fizinės infrastruktūros kūrimu ir baigiant mokymais bei tyrimais.

Nauji pasienio kontrolės būdai

Ši programa taip pat teikia mokymus, kuriais siekiama pagerinti pasieniečių ir kitų su migrantais dirbančių specialistų gebėjimus. Valstybės sienos apsaugos tarnyba su savo kolegomis iš Vengrijos ir Lenkijos tobulina naujų darbuotojų rengimo, mokymų ir kilimo tarnyboje sistemas, taip pat gerina įstatyminę bazę.

„Šie projektai padėjo šiuolaikinės žmogiškųjų išteklių valdymo sistemos pamatus, – sako TMO darbuotojas Jeffrey Labovicas. – TMO džiaugiasi Ukrainos pastangomis vykdyti su ES standartais suderintas reformas. Dirbdami kartu, galime užtikrinti, kad mūsų pagalba prisidės prie fundamentalių pokyčių, kurių ir siekia ši tarnyba.“

„Tai viena pirmųjų programų, kurios iš tiesų kažką daro, o ne tik parūpina įrangą, – pastebi Valstybės sienos apsaugos tarnybos darbuotojas Oleksandras Pančenko. – Naudojant ES specialistų parengtas ataskaitas, auga mūsų pačių gebėjimai ir galimybės. Turime strategiją, pagal kurią iki 2015 m. pasieksime visišką suderinamumą su ES standartais.“

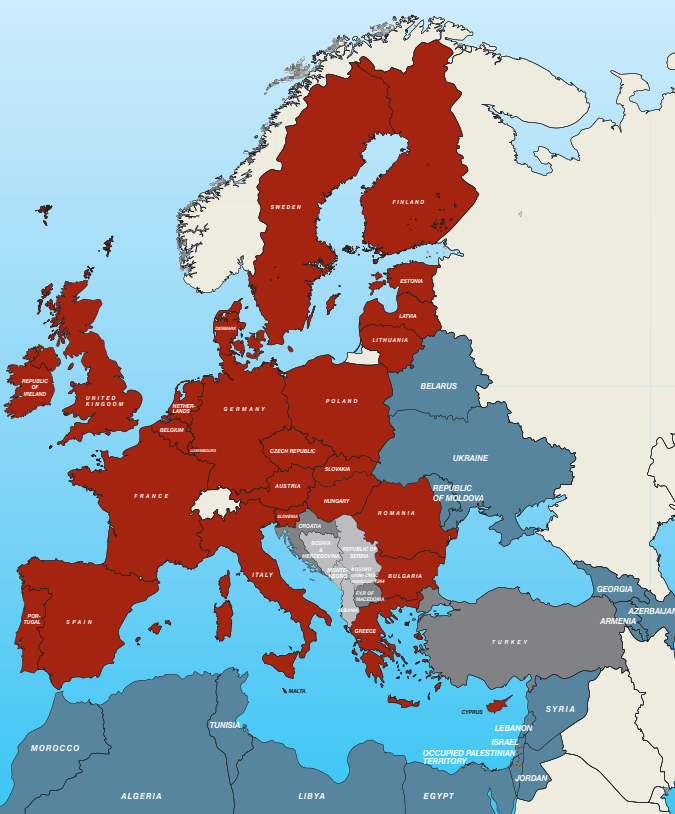
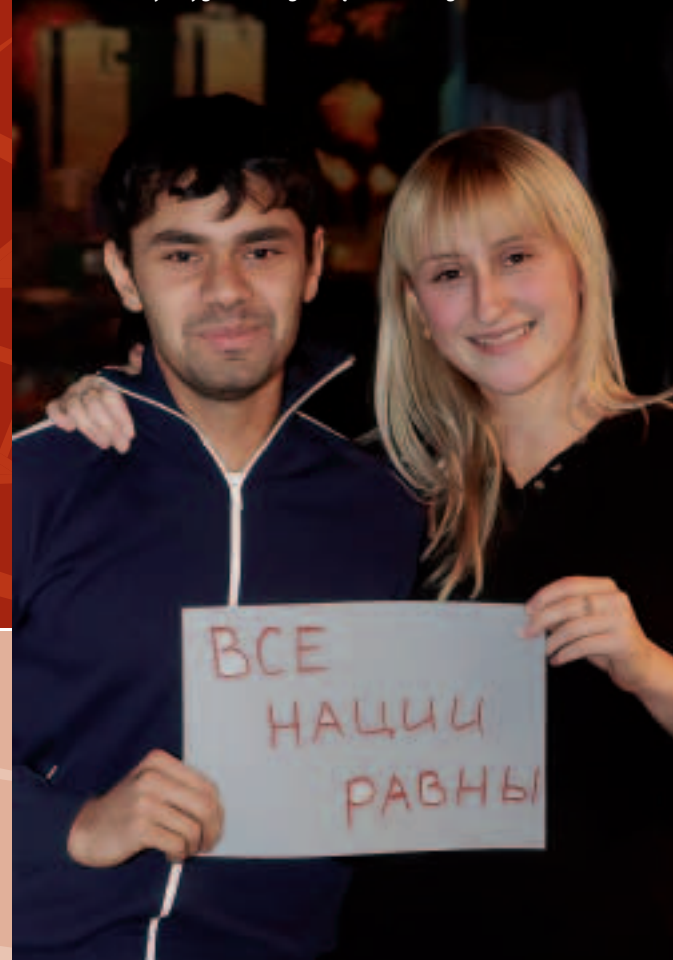
Reikiami veiksmai

Šiuo metu milijonai ukrainiečių dirba užsienyje. Šias galimybes svarsto ir didelė dalis likusiųjų tėvynėje. Tačiau daugelis užsienyje dirba neteisėtai ir dėl to gali tapti prekeivių žmonėmis bei nesąžiningų darbdavių aukomis. Migrantų konsultavimo centrai padeda ukrainiečiams priimti pasvertus sprendimus ir teikia jiems praktinę bei teisinę paramą.

Padedant šiems centrams, šimtai ukrainiečių rado užsienyje teisėtą darbą ir sugebėjo ištrukti iš sudėtingų situacijų. Olegas, kartą pasiklojęs apgaulingu darbo užsienyje pasiūlymu ir dėl to netekęs stambios pinigų sumos, rado neblogą ir teisėtą darbą Čekijoje.

Danijoje teisėtai dirbusiai Natalijai vietinis darbdavys atsisakė sumokėti atlyginimą. Migrantų konsultavimo centras padėjo jai susisiekti su nemokama Danijos teisės konsultantų tarnyba, kuri išsprendė ginčą.

„Visos tautos yra lygios“ – Migrantų dienos mugė

- ES šalys narės
- Europos kaimynystės politikos partnerės
- Šalys kandidatės įstoti į ES
- Potencialios šalys kandidatės įstoti į ES

EUROPOS KOMISIJA
Išorės Santykiai

Neseniai atlikta apklausa parodė, kad dauguma Europos Sąjungos gyventojų palaiko glaudesnį bendradarbiavimą su kaimyninėmis šalimis. Jie mano, kad artimesni ryšiai gali sustiprinti taiką ir demokratiją.

Būtent to ir siekiama Europos kaimynystės politika. Ši politika buvo suformuota 2003–2004 m. siekiant suartinti išsiplėtusią ES ir jos kaimynes. Jos esmė yra konkrečiais veiksmais remti reformas ir didinti gerovę: gerinti kasdieninį mūsų kaimynystėje gyvenančių žmonių gyvenimą.

Tad kaip ji veikia? ES su kiekviena savo kaimyne susitaria, kaip 3–5 metų laikotarpiu galima būtų sustiprinti abipusius ryšius ir paremti reformas. Bendri įsipareigojimai išdėstomi vadinamuosiuose veiksmy planuose. Pagal „Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę“ modernizacijai ir reformoms paremti gali būti skiriamos konsultacijos ir finansavimas (beveik 12 milijardų 2007–2013 m.).

Idealų įgyvendinimas

Demokratija ir žmogaus teisės yra pagrindinės Europos Sąjungos vertybės. Be to, siekiant tvarios ilgalaikės plėtros ir gerovės būtina įgyvendinti lygybę įstatymų atžvilgiu. Dėl šių priežasčių Europos kaimynystės politika pagrįsta savitarpio įsipareigojimu skatinti žmogaus teises ir demokratiją.

ES remia partnerių vyriausybių ir pilietinių visuomenių pastangas vykdyti politines reformas: nuo įstatymų reformų ir spaudos laisvės užtikrinimo iki pagalbos politinės priespaudos aukoms ir kovos su kankinimais.

Dvišaliais susitarimais sudaryti Europos kaimynystės politikos veiksmy planai kiekvienai šaliai suteikia galimybę skirti dėmesį svarbiausiems savo prioritetams. Ne mažiau svarbi kaimynystės politikos dalis yra politinis dialogas abipusių interesų, kaip antai imigracijos ir terorizmo, klausimais.

Skausmingos patirties išpirka

Vadinamasis „Švino laikotarpis“, kuris tęsėsi nuo 7-ojo iki 9-ojo praėjusio amžiaus dešimtmečio, buvo skaudus šiuolaikinės Maroko istorijos puslapis. Tuo laikotarpiu buvo sistemingai persekiojami disidentai ir susidorojama su protestuotojais.

Dabar, siekdamas šalyje įtvirtinti demokratiją, Maroko karalius Mohamedas VI stengiasi užgydyti šio skausmingo laikotarpio žaizdas. Nuo 2004 m. Teisingumo ir susitaikymo komisija padeda žmonėms susitaikyti ir išpirkti prievartos ir žiaurumo aukoms padarytą žalą.

Bet Švino laikotarpiu nukentėjo ne tik atskiri asmenys. Vykdamas socialinės-ekonominės izoliacijos politiką buvo nuskurdinti ištisi maištingi regionai. Viena tokių teritorijų buvo Maroko prekybinio centro, Kasablankos, darbininkų klasės Mohamadžio rajonas.

Kaip ir kitose šalies dalyse, čia ES remia daugiaaspektę iniciatyvą atgaivinti ir atnaujinti šį kadaise veiklų rajoną, kuriame užaugo daug žinomų Maroko literatūros, muzikos, meno ir sporto veikėjų.

Žalos atlyginimas

„Mes remiame projektus, kurie padeda atitaisyti šiai bendruomenei padarytą žalą, kaip antai jaunimo ir moterų grupes, būsto asociacijas, sveikatos įstaigas ir kultūros centrus, – aiškina Fatna el-Bouih, pilietinių teisių aktyvistė ir buvusi disidentė, koordinuojanti šią komisiją. – Mano vaidmuo yra užtikrinti, kad visi šie projektai papildytų vienas kitą.“

Vienas iš tokių projektų yra vietinio jaunimo centro, įkurto dar 6-ajame dešimtmetyje, atgaivinimas. „Praeityje šis centras užaugino ištisus aktorius, poetus, rašytojus ir dramaturgus kartas,“ – išdidžiai pasakoja vienas iš savanorių.

Šiandien centras yra pritaikytas prie naujos kartos poreikių ir vėl tampa nuskurdusio rajono jaunų žmonių gelbėjimosi ratu. Čia berniukai ir mergaitės gali išbandyti įvairias sporto šakas, pradedant tinkliniu ir baigiant imtynėmis, lankyti garsiausių muzikantų rengiamas muzikos pamokas, dalyvauti kultūros renginiuose ir net mokytis hiphopo bei breiko šokių.

Spaudos varžtų laisvinimas

Jordanijoje spauda laisvėja, bet dėl sudėtingų įstatymų, teisinių dviprasmybių ir informacijos apie įstatymus stokos žurnalistai neretai nesąmoningai pažeidžia įstatymus.

Turint omenyje žiniasklaidos svarbą, labai svarbu teikti Jordanijos žurnalistams pakankamą teisinę apsaugą, kad jie galėtų dirbti savo darbą nebijodami persekiojimo. „Žiniasklaida yra reformų ir demokratijos pamatinis akmuo, – teigia Nidas Mansoras, Žurnalistų laisvės gynimo centro prezidentas. – Dėl to mes nutarėme įsteigti padalinį, ginsiantį juridines žurnalistų teises.“

Apsigimę gynėjai

Su ES parama 2002 m. Žurnalistų laisvės gynimo centras įsteigė žiniasklaidos teisinės pagalbos padalinį ir pavadino jį „Melad“, kuris arabų kalba reiškia „gimimas“. „Melad“ iš tiesų yra gimimas. Po daugelio metų kovos žurnalistams tai kažko naujo gimimas. Tai pirmasis projektas, teikiantis žurnalistams teisinę pagalbą arabų pasaulyje,“ pastebi N. Mansoras.

„Melad“ ne tik nemokamai atstovauja žurnalistams teismuose (vien 2007 m. daugiau nei 50 bylų), bet ir teikia jiems nemokamas konsultacijas, informaciją bei mokymus jų juridinių teisių klausimais.

Padalinys taip pat užsiima lobizmu, tiek Jordanijoje, tiek kitose arabų šalyse stengdamasis pagerinti teisinį klimatą ir priartinti jį prie tarptautinių standartų. Vykdamas šią veiklą, siūlomi nauji įstatymai ir esamų įstatymų, ribojančių spaudos laisvę, pataisos. „Neseniai pasiūlėme naują spaudos įstatymo projektą. Konservatyvūs parlamento nariai buvo nustebę tokio neįprasto įsikišimo,“ – prisimena N. Mansoras.

„Melad“ siekia plėsti veiklą ir kitose arabų šalyse. „Norime, kad „Melad“ virstų regioniniu projektu, veikiančiu visose šalyse su panašia spaudos laisve, kaip antai Egipte, Maroke ir Libane,“ – tikisi N. Mansoras.

Kankinimų tabu laužymas

Praeityje Jordanija susilaukė tarptautinės kritikos dėl žmogaus teisių nesilaikymo ir kankinimai buvo išskiriami kaip viena iš probleminių sričių. JT specialiajam pranešėjui pateikus ataskaitą apie kankinimus 2006 m., Jordanijos vyriausybė ir pilietinė visuomenė nutarė aktyviau imtis taisyti šią padėtį.

Šiai akcijai vadovauja Jordanijos nevyriausybinių organizacijų (NVO) „Adaleh“ („Teisingumas“), kuri ėmėsi vykdyti ES remiamą projektą prievartos atvejams stebėti ir skleisti informaciją prieš smurtą. „Jordanijoje kankinimai yra jautri tema ir jordaniečiams sunku pripažinti, kad smurtas tebesitęsia, – aiškina „Adaleh“ darbuotoja Luna Sabbah. – Mes – pirmoji vietinė NVO, kuri ėmėsi šios problemos, todėl turime elgtis labai apdairiai.“

Plyname lauke

„Didelis pasiekimas yra tai, kad prie mūsų prisijungė teisingumo ministras, pilietinė visuomenė, policija ir saugumo tarnybos, teismo medicinos gydytojai, vyriausybės pareigūnai ir kitos interesų grupės,“ – pabrėžia L. Sabbah.

Be to, „Adaleh“ parengė pirmąją išsamią vietinę ataskaitą, kurioje nurodomos konkrečios kankinimų vietos, kad remiantis šia informacija būtų galima imtis veiksmy ir išvengti smurto pasikartojimų ateityje.

„Pirmą kartą Jordanijos įstatymuose atsirado teisinis kankinimo apibrėžimas,“ – sako Talibas el-Saqqafas, vienas žymiausių Jordanijos teisininkų, kovojančių už žmogaus teises, prisidėjęs prie ataskaitos rengimo.

„Paprasti jordaniečiai visiškai netoleruoja kankinimų, be to mūsų darbu susidomėjo žiniasklaida,“ – prideda el-Saqqafas.

„Adaleh“ naudojami šiuo palaikymu. „Kuriame plačią koaliciją kovai su kankinimais ir informuotumui didinti,“ – sako L. Sabbah. T. el-Saqqafas priduria: „Bendradarbiaudami su NVO ir teismų sistema mes taip pat ketiname sukurti stebėsenos ir dokumentavimo sistemą.“

